احمد هادی مقصودی .

جَمَاعَتْ .

عبادات اسلامیه مجموعه سینک

دورتنچی جزئی

ابتدائی مکتبلەرنك ئوچنچی صنف شاکردلەری ئوچون .

باسوب تاراتوچیسی :
طوکیو دا مطبعهٔ اسلامیه
۱۹۳۰ نچی یل .

احمد هادی مقصودی .

جَمَاعَتْ .

عبادات اسلامیه مجموعه سینڭ

دورتنچی جزئی

ابتدائی مکتبلەرنڭ ئوچنچی صنف شاکردلەری ئوچون .

باسوب تاراتوچیسی :
طوکیو دا مطبعهٔ اسلامیه
۱۹۳۰ نچی یل .

بسم الله الرحمن الرحيم

جماعت .

حديث شريف : صلاة الجماعة افضل من صلاة الفذ بسبع وعشرين درجة . معناسی : نمازنی امام و جماعت ایله اوقو یالغز اوقو دان یگرمی
جیدی درجه آرتق ثوابلیراقدر .

١) فرض نمازلارنی امام و مقتدی بولوب جماعت ایله اوقو سنتدر .

٢) جماعت ایله اوقولغان نمازده امام باش بولور . مقتدی امامغه اویوب یعنی
ایه‌روب اوقور . نمازنك هه‌ر عملینی امام آرتندانغنه قیلور هیچ بر عملنی امام-
دان الك قیلماس .

٣) قیامده مقتدی (ثنا) غنه اوقور . اعوذ بسمله وه سوره‌له‌رنی اوقوماس
امام اوقوغانینی کوتوب و طڭلاب تیك طورور . رکوعده‌ن قومه گه طور-

غانده امام تسمیع ئه‌یتور تحمید ئه‌یتمه‌س اما مقتدی تحمید ئه‌یتور تسمیع ئه‌یته-
مه‌س باشقه ذکرله‌رنك هه‌ر برسینی امامدا مقتدی‌ده اوقورلار .

٤) امام تکبیرله‌رنی ، تسمیع‌نی هه‌م سلامنی قچقروب ئه‌یتور مقتدی هه‌ر ذکر
نی یه‌شرون ئه‌یتوب آمین دیه‌ر .

٥) مقتدی بر گنه کشی بولغاندا امامنك اوڭ طرفندان بر قارش قدر گنه آرت-
داراق طورر ، ایکی یا اوچ کشی بولغان‌دا ، امامنك آرتنده صف بولوب تزلب
طوررلار . صف‌نی تیگز قیلو و آرادا کشی صیارلق بوش اورن قالدرمیچی
جش تزلو سنتدر .

٦) الوغ ایر کشی صبی بالاغا و خاتون کشیگه اویوب نماز اوقو درست تو-
گلدر . صبیلارنك و خاتونلارنك ایر امامغه اویوب اوقولاری درستدر .

٧) بر امامغه ایرله‌ر صبیلار و خاتونلار بر گه اویوسالار ، اولگی صفدا ایر-
له‌ر ، ایکنچی صفده صبیلار ، اوچونچی صفده خاتونلار تزلورله‌ر .

٨) آرادان برسی امام بولوب نمازلارنی جماعت ایله اوقو صبی لارغه درس-
تدر ، خاتونلارغه درست توگلدر .

٩) عذرسز کشی صاحب عذر گه اویوب اوقو ایکندی اوقوچیغه اویله‌نی قضا
قیلوچی اویوب اوقو نفل نمازنی اوقوچیغه فرض نمازنی اویوب اوقو درست

توگلدر .

١٠) نفل نمازینی اویله و یستو نمازلارینی اوقوچیغه اویوب اوقو درستدر ؛ ایرته ، ایکندی و آخشام نمازلارینی اوقوچیغه اویوب اوقو مکروهدر .

١١) بر نیچه کشی بر نمازنی جماعت ایله اوقومقچی بولسەلار ، آرادا عالمەرەگی امام بولور . علملەری بر دەرەجەدە بولسە قرأتی درسترەگی امام بولور ، قرآتلری بر دەرەجەدە بولسا تقواراغی امام بولور .

تقوالقلاریدا بر دەرەجەدە بولسە قارتراغی امام بولور یەشلەریدە تیگز بولسە یاحشی خُلقُلیُراغی امام بولر خلقلاریدە بر دەرەجەدە بولسە کورکەمرەك قیافتلیسی امام بولور .

١٢) بیك ناداز ، فاسق ، ایکی کوزیدە صوقر هەم صاقاو کشینك امام بولووی مکروەدر .

١٣) امام ایرتە نمازینك هەر ایکی رکعتندە آخشام و یستو نمازلارینك اوّلگی ایکی رکعتندە سورەلەرنی قچقروب اوقور باشقە نمازلاردە یەشرون اوقور .

١٤) یالغز اوقوچی هەر رکعتندە سورەلرنی یەشرون اوقور امام قچقروب اوقی طورغان نماز رکعتلەرندە قچقروب اوقوسە درست بولور .

(مُدْرِك و مسبوق .)

١٥) امام نمازنی اوقی باشلاغاچ صوگندان کیلوب یتشکەن کشیگە نمازنك قایو عملندە بولسادا امامغە تیز اویوب شول عملنی قیلا باشلاو واجبدر . حتی امام آخرغی قعدەدە بولسەدە اویوب قالماق ثوابلیدر .

١٦) امام قیامدە قچقروب سورە اوقوغان زماندا کیلوب اویوغان کشی ثنانی اوقوماس یەشرون اوقوغان زماندە کیلوب اویوغان کشی اوقور . قیامدەن باشقە عملدە واقتدا اویوغان کشیدە (ثنا) اوقوماس .

١٧) امام بر رکعتنك رکوعندە واقتدا کیلوب اویوب امام طورغانچی رکوعغە ایلوب اولگرگەن کشی ، شول رکعتکە یتشکەنگە حساب قیلونور . امام رکوعدەن طورغاچ قومەدە سجدەدە یا قعدەدە واقتدە اویوغان کشی اول رکعتکە یتشکەنگە حساب قیلنماس .

١٨) امامنك اوّلگی رکعتینە یتشکەن کشی (مُدْرِك) دیب آتالور . اوّلگی رکعتینە یتشمەگەن کشی (مَسْبوق) دیب آتالور .

١٩) مسبوق آخرغی قعدەدە تشهد اوقور صلاوات اوقوماس ، امام ایکی طرفقەدە سلام بیرگەنچی کوتوب تیك طورر . امام سلام بیروب بترگەچ قیامغە

طوروب ثنا ، تعوذ ، بسمله و سوره‌لەر اوقوب قالغان رکعتلەرینی قضا قیلور .

۲۰) اوّلگی رکعتکه یتشمه‌گەن کشی امامدان صوڭ بر رکعت قضا قیلور . ایکی رکعتکه یتشمه‌گەن کشی امامدەن صوڭ ایکی رکعت قضا قیلور . اوّلگی رکعتنده قعده‌گه اوطورماس هەر ایکی رکعتنده سورهٔ فاتیحه دەن صوڭ برەر سوره اوقور .

۲۱) دورت رکعتلی نمازدا اوچ رکعتکه یتشمه‌گەن کشی امامدان صوڭ اوچ رکعت قضا قیلور اوّلگی رکعتنده قعده‌گه اولطروب ایکنچی رکعتنده او- طورماس ، اوّلگی ایکی رکعتنده سورهٔ فاتیحه دەن صوڭ برەر سوره اوقور . صوڭغی رکعتنده سورهٔ فاتحەنی گنه اوقور .

۲۲) آخشام کبی اوچ رکعتلی نمازنڭ آخرغی رکعتینه‌گنه یتشکەن کشی امامدەن صوڭ قضا قیلغان ایکی رکعتنڭ هەر ایکیسندەده قعده‌گه اوطورر هر ایکی رکعتندەده سورهٔ فاتیحەدەن صوڭ برەر سورەده اوقور .

۲۳) امامنڭ هیچ بر رکعتینه یتشمیچی نمازنڭ آخرینه‌گنه اویوب قالغان کشی امامدان صوڭ نمازینی یالغز اوقوغان کشی کبی اوقور .

مَسجِد و جامِع .

۲٤) فرض نمازلارنی مسجد‌گه باروب جماعت ایله اوقو سنتدر اویده جماعت بولوب اوقلغان نمازده جماعت ثوابی طابلسادا مسجد ثوابی طابلماس .

۲٥) مسجد‌گه کرگەنده اوّل اوڭ آیاقنی آطلاب کرو و اشبو دعانی اوقو مستحبدر :

اللهم افتح لی ابواب رحمتك و انشر علی خزائن رحمتك .

معناسی : یارب میڭا رحمت ایشکلەرنی آچقل و رحمت خزینەلەرنی صاچقل .

۲٦) مسجددەن چقغاندا اوّل صول آیاقنی آتلاب چغو و اشبو دعانی اوقو مستحبدر .

اللهم انی اسئلك من فضلك العظیم . معناسی : یارب تحقیق مین سیندەن الوغ فضل و رحمتڭنی صوریمن .

۲۷) مسجد‌گه کرگەچده بر سنت نماز اوقولماسا ، ایکی رکعت (تحیة المسجد) نمازی اوقو مستحبدر .

٢٨) مسجد اچنده ادب و تواضع ایله اوطورو، ذکر و تسبیح توبه و استغفار ، دعا و تضرّع ایله شغلله نو قرآن یا کتاب اوقوب اوطورو یاکی وعظ سویله‌ب یا طکْلاب اوطورو یا علم اویره‌نب یا اویره‌تب اوطورو مستحبدر .

٢٩) صوغان ، صارمساق و طورما آشاغان کوینچه مسجدکه کرو و مسجد اچنده دنیا اشله‌ری قیلوب دنیا سوزله‌ری سویله‌ب کولوشوب اوطورو مکروه‌در .

٣٠) ایرته نمازی اوچون مسجدکه باروب کرگه‌نده امام فرضنی اوقورغه کرشکه‌ن بولسا ایکی حکم بار : ئه‌گه‌رده تیزگنه ایکی رکعت سنتینی اوقوغاندا فرض‌نڭ آخرغی رکعتینه امامغه اویوب قالورلق بولسا اوّلا مسجدنڭ ایکنجی بولمه‌سنده یاکی بر باغانا آرتندا ایکی رکعت سنتینی اوقور صوڭره امامغه مسبوق بولوب اویور ئه‌گه‌رده سنتینی اوقوب شغلله‌نگه‌نده فرضنڭ هیچ بر رکعتینه اولگرمی قالورلق بولسا سنتینی اوقوماس کرگه‌چده امامغه اویور . قالغان ایکی رکعتینه سنتینی اوقوماس ، کرگه‌چده امامغه اویور قالغان ایکی رکعت سنتینی فرضینی اوقوغاندان صوڭ قضا قیلماس .

٣١) اگرده ایرته نمازینڭ سنتینی اوقورغه ، کرشکه‌چ قامت اوقولوب امام فرضغه کرشسه اول تیزگنه سنتینی تمام قیلور صوڭرا امامغه اویور .

٣٢) اویله نمازی اوچون مسجدکه کرگه‌نده امام اویله‌نڭ فرضینی اوقورغه

کرشکه‌ن بولسا تیز امامغه اویور ، دورت رکعت سنتینی اوقوب شغلله‌نمه‌س فرضنی تمام قیلغانده‌ن صوڭ اوّلا دورت رکعت سنتینی قضا قیلور . صوڭرا ایکی رکعت سنتینی اوقور .

٣٣) مسجدکه کروب اویله‌نڭ دورت رکعت سنتینی اوقرغه کرشکه‌چ قامت توشورولوب امام فرضینی اوقرغه کرشسه کرشلگه‌ن نمازینی ایکی رکعت نفل نمازی ایتب تمام قیلوردا تیز امامغه اویور . فرض تمام بولغاندان صوڭ اول دورت رکعت سنتینی اوقور .

٣٤) اگرده دورت رکعت سنتینڭ اوچنچی رکعتینی‌ده اوقی باشلاغان بولسا آنی تمام قیلو تییشلی بولور . تمام قیلغاندان صوڭ امامغه اویور .

٣٥) خاتونلارغه نمازنی مسجدکه باروب اوقو مکروه‌در . مگر قارچقلارنڭ ایرته ، آخشام و یستو نمازلارینی مسجدده اوقولاری مکروه توگلدر .

نمازنڭ قضاسی .

٣٦) بیش وقت نمازنڭ هر برسینی وقتنده ادا (*) قیلو فرضدر . عذرسز وقتنده اوقومی قالدرو هیچ درست توگلدر .

(*) ادا عملنی وقتندا اوته‌و دیمکدر .

٣٧) اگرده بر نماز اوز وقتندا اوقلمی قالسا آنی ایکنچی وقتدا قضا (**) قیلو فرض بولور.

٣٨) ایرته نمازی قویاش چقغاچ اوقلمی قالوب اویله وقتی بتکەنچی قضا قیلنسا سنتی ده فرضیده قضا قیلونور. اگرده اویله وقتی یتکاچ قضا قیلنسا، فرضی غنه قضا قیلونور.

٣٩) باشقه نمازلانڭ فرضلاریغنه قضا قیلونورلار. سنتلەری هیچ قضا قیلنماسلار.

٤٠) وقتنده اوقلمی قالسا یەستو نمازی ایله برگه وتر نمازیده قضا قیلونور.

٤١) جمعه نمازینی اوقی آلمی قالغان کشی، اول کونده اویله اوقور.

٤٢) عید و تراویح نمازلاری وقتنده اوقولمی قالسەلار، صوڭندان قضا قیلنماسلار.

٤٣) اگر نماز جماعت ایله قضا قیلنسا قچقروب اوقولا طورغان رکعتلەرده امامغه قراءتنی قچقروب اوقو واجب بولور. اگرده یالغوز قضا قیلسا هەر رکعتنده یەشرون اوقو واجب بولور.

٤٤) قضاغه قالغان نمازلارنڭ ترتیبلەری معلوم بولغاندا، ترتیبلەری ایله قضا قیلو تییشلیدر. مثلا بر کوننڭ بیش وقت نمازیده قضاغا قالسا ایرته نمازندەن باشلاب یەستو وترگه قدر ترتیبلەری بوینچه قضا قیلو تییشلی بولور.

(**) قضا عملنی وقتی چقغاندان صوڭ اوتەو دیمکدر.

٤٥) بر کشینڭ عمرنده دورت بیشکنه نمازی قضاغه قالغان بولسه اول کشیگه وقتی کرگەن نمازنی اوقومیچی ایك اوّل قضاغه قالغان نمازینی اوقو، وقتی کرگەن نمازنی قضادان صوڭ اوقو فرض بولور مثلاً ئویله نمازی قضاغه قالغان کشیگه ایکندی وقتی کرگاچ ایك اوّل ئویلەنی قضا قیلوب ایکندی نی آندان صوڭ اوقو فرضدر.

٤٦) اگرده عمرنده آلتی نمازی قضاغه قالغان کشی بولسه اول کشی اختییارلیدر. تلەسه، قضا نمازینی اوّل اوقور تلەسه، واقتی کرگەن نمازنی اوّل اوقور.

٤٧) نمازنی قضا قیلور آلدندان اَذان و قامَتْ اوقو سنّتدر. ایکی ئوچ نمازنی بر وقتدا قضا قیلاچاق بولسه بارینه بر اَذانْ کافی بولور. اما قامَتْ برگنه کافی بولماس. هەر برسی ئوچون برەر قامت کیرەك بولور.

٤٨) قضا قیلناچاق نمازغه اوشبو رەوشچه نیّتْ قیلونور: (نیت قیلدم فلان کونده وقتندا اوقولمی قالغان ایرته نمازمنڭ ایکی رکعت فرضینی ئوتەمەککه خالصاً للّٰه تعالی الله اکبر.)

٤٩) عمری اچندە بیك کوب نمازلاری قضاغه قالغان کشی قارتایغاچ شولارنی قضا قیلماقچی بولسه ایرته نمازینه اوشبو رەوشچه نیت قیلور. (نیت

قیلدم وقتنده اوقولمی قالغان ایرته نمازینڭ ایك صوڭغیسن قضا قیلماققه خالصا لله تعالی الله اکبر .) باشقه نمازلارغەده شول رەوشچه .

سجدۀ سهو.

٥٠) بر کشی نمازنڭ بر فرضینی اختیاری ایله بولسەدا ، اونوتوب بولسەدا قیلمیچی قالدرسه نمازی درست بولماس . اول کشیگه نمازینی یاڭغادان اوقو فرض بولور .

٥١) اگرده اختیاری ایله نمازنڭ بر واجبینی قالدرسه ، نمازی بوزلماس ، لکن گناهلی بولور .

٥٢) اگرده بر کشی نمازنڭ بر واجبینی اونوتوب ، و یاڭلشوب قالدرسه اول کشیگه نمازینڭ آخرنده (سجدۀ سهو) قیلو واجب بولور . شول روشچه که : اگرده اول کشی یالغوز اوقوچی بولسه ، آخرغی قعدەسنده تشهدنی اوقوغاندان صلاوت و دعا اوقومیچی ایکی طرفقەده سلام بیروردە ایکی مرتەبه سجده قیلور . هەر سجدەده ئوچەر مرتەبه تسبیح ئەیتور . آندان ینه قعدەگه اوطوروب تشهد و دعا اوقوب هەم سلام بیروب نمازنی تمام قیلور .

٥٣) اگرده اول کشی امام بولسه آرتنداغی مقتدیلەر طوروب کیتمه سنلەر

ئوچون سجدۀ سهوگه قدر اوڭ طارافینه غنه سلام بیروب آندان صوڭ سجدۀ سهو قیلور .

٥٤) امام یاڭلشقانلغی ئوچون سجدۀ سهو قیلسه آڭا ایەروب مقتدیلەرگه ده مسبوقغەده سجدۀ سهو قیلو واجب بولور . اما مقتدی یاڭلشو سببلی هیچ کمگه یعنی امامغەده مقتدیگەده سجدۀ سهو قیلو واجب بولماس .

٥٥) اگرده برکشی نمازده یاڭلشوب اوشبو ١٧ تورلی اشنی قیلسه فرضًا :

١) نمازنڭ اوّلگی ایکی رکعتی نڭ برنده سورۀ فاتحه اورنینه باشقه بر آیت اوقوسه .

٢) یاکه اوّلگی ایکی رکعتینڭ برنده سورۀ فاتحەدان صوڭ سوره اوقومی قالسا .

٣) یاکه اوچ و دورت رکعتلی نمازده ، اوّلگی قعدەگه اوطورمی قالسا .

٤) یاکه بر قعدەده تشهد اوقومی قالسا .

٥) یاکه اوّلگی قعدەده تشهددەن صوڭ صلوات ده اوقسه .

٦) یاکه اوّلگی قعدەده یاڭلشوب سلام بیرسه .

٧) یاکه قچقروب اوقولا طورغان نمازده امام قرائتنی یەشرن اوقوسه .

٨) یاکه یەشرن اوقولا طورغان رکعتده امام قرائتنی قچقروب اوقوسه .

٩) یاکه وتر نمازنده قنوت دعاسنی اوقومی قالسا.

١٠) یاکه قرائتنی اوقودان اوّل رکوع قیلسا.

١١) یاکه تکبیر ئەیتوب نمازغه کرشکەندەن صوڭ ینه بر تکبیر ئەیتسه.

١٢) یاکه سورهٔ فاتحەنی ایکی مرتەبه اوقوسه.

١٣) یاکه رکوعنی ایکی مرتەبه قیلسه.

١٤) یاکه سجدەنی اوچ مرتەبه قیلسه.

١٥) یاکه آخرغی قعدەده تشهددن صوڭ قیامغه طورسه.

١٦) یاکه آخرغی قعدەگه هیچ اوطورمیچی قیامغه طوروب کیتسه.

١٧) یاکه نیچەنچی رکعتنی ایکەنینی اویلاب طوروب یا آیات و تشهدکبی بر ذکرنی تیشسز اورنده اوقوب نمازنڭ بر عملنی کیچکترسه شول کشیگه سجدهٔ سهو قیلو واجب بولور.

٥٦) فرضنڭ سوره قوشولمی طورغان آخرغی رکعتلەرنده سورهٔ فاتحەگه سوره قوشو سببلی نمازده سنت یا مستحب بولغان عمللەرنڭ برسینی قیلمی قالدرو سببلی سجدهٔ سهو قیلو واجب بولماس.

٥٧) یاڭلشوب سجدهٔ سهو واجب بولورلق ایکی ئوچ تورلی اشنی قیلسەده سجدهٔ سهو بر گنه مرتەبه قیلنور.

٥٨) نمازنڭ آخرنده سجدهٔ سهو قیلاچاق کشی اونوتوب قیلمی قالدرسه

نمازینه کیمچیلك کیلمەس آنڭ ئوچون نمازدان صوڭ هیچ بر عمل قیلو لازم بولماس.

نمازده ساتاشو.

٥٩) برکشی دورت رکعتلی بر نمازده یاڭلشوب اوّلگی قعدەگه اوطورمیچی قیامغه طورا باشلاسا شول آراده یاڭلشقانی خاطرینه کیلسه ایکی حکم باردر: ١) اگرده تزلەری طوغریلانوب یتمەگەن بولسه قعدەگه قایتوب اوطورردا تشهد اوقور، آخرده سجدهٔ سهو قیلماس.
٢) اگرده تزلەری طوغریلانوب قیامغه یاقنلاشقان بولسا قعدەگه قایتماس قیامغه طورردا اوچونچی رکعتنی اوقی باشلار. اوّلگی قعده قالغان کوینچه قالور. آخرده سجدهٔ سهو قیلور.

٦٠) بر کشی دورت رکعتلی نمازده (*) آخرغی قعدەگه اوطوروب تشهدنی اوقوغاندان صوڭ اوّلگی قعده دیب بلوب بیشنچی رکعتنی اوقی باشلاسه ینه ایکی حکم باردر: ١) اگرده بیشنچی رکعتنڭ سجدەسینی قیلغانچی یاڭلشقانی خاطرینه کیلسه، تیز قعدەگه قایتوب سلام بیرورده سجدهٔ سهو قیلور.

(*) اوچ رکعتلی نمازده یاڭلشونڭ حکملەرینی دورت رکعتلی نمازده یاڭلشوغه اوخشاتوب بلنور.

٢) اگرده یا گلمشقانی بیشنچی رکعتنڭ سجده‌سینی قیلغاج خاطرینه کیلسه ینه بر رکعت اوقوب نمازینی آلتی رکعت ایته‌رده آخرده سجدهٔ سهو قیلوب نمازینی تمام قیلور . آرتق اوقولغان ایکی رکعتی نفل نمازی بولوب قالور .

٦١) اگرده بر کشی آخرغی قعده‌گه هیچ اوطورمیچی بیشنچی رکعتنڭ قیامینه طورسه دخی ایکی حکم باردر : ١) اگرده بیشنچی رکعتنڭ سجده‌سینی قیلغانچی یا گلمشقانی خاطرینه کیلسه ، تیز قعده‌گه قایتوب اوطورردا . تشهد اوقوب سلام بیروب سجدهٔ سهو قیلور . ٢) اگرده یا گلمشقانی بیشنچی رکعتنڭ سجده‌سینی قیلغاج خاطرینه کیلسه نمازی فرضلقده‌ن چغوب نفلگه ئه‌یله‌نور . بس ایمدی ینه بر رکعت اوقوب نمازینی آلتی رکعت نفل ایتوب تمام قیلوردا فرضینی یا گادان باشلاب اوقور .

٦٢) بر کشی نماز اچنده نیچه رکعت اوقوغانینی اونوتوب ئوزینڭ نیچه‌نچی رکعتده ایکه‌نینی بلمه‌سه ، نمازینی بوزوب یا گادان اوقور . اگرده ایکی ئوچ مه‌رته‌به شول رەوشچه ئوزینڭ نیچه رکعت اوقوغانینی اونوتا باشلاسا ، نمازینی بوزماس کوڭلی نیچه رکعت اوقوغانینی قوتّایره‌ك گمان قیلسه ئوزینی شول قدر اوقوغانغا حساب قیلوب نمازینی تمام قیلور . اگرده نیچه رکعت هیچ گمان قیلا آلماسا ، ئوزینی آز اوقوغانغه حساب قیلور . مثلاً « بو اوقی

نمازنی بوزغان کشی قایسی‌غنه عملده بولساده ایکی‌طرفقه‌دا سلام بیروب بوزار .

طورغان برنچی رکعتم میکه‌ن ایکنچی رکعتم میکه‌ن » دیب شبهه‌له‌نسه برنچی رکعتکه حساب قیلور . « ئوچنچی رکعتم میکه‌ن ، دورتنچی رکعتم میکه‌ن » دیب شبهه‌له‌نسه ئوچنچی رکعتکه حساب قیلور .

٦٣) بویله رکعتله‌ری شبهه‌لی بولغان نمازلاردا آخرغی رکعت بولووی احتمال بولغان رکعتده قعده‌گه اوطوروب طورو تییشلی‌در . (چونکه آخرغی رکعتده قعده‌گه اوطورو فرضدر .)

٦٤) بر کشی دورت رکعتلی نمازغه کرشوب ایکی رکعت اوقوغاچ اولّگی قعده‌ده یا گلشوب سلام بیرسه ایکی حکم باردر : ١) اگرده سلام بیرگه‌ن‌ده‌ن صوڭ نمازنی بوزارلق بر اش قیلماسه قیامغه طوروب قالغان رکعتلرینی اوقوب نمازنی تمام قیلوردا آخرده سجدهٔ سهو قیلور . ٢) اگرده نمازنی بوزارلق بر اش قیلسه ، نمازینی یا گادان باشلاب اوقور .

سجدهٔ تلاوت.

٦٥) قرآن کریمده (١٤) یرده سجده آیتی باردرکه : اعراف ، رعد ، نحل ، اسراء ، مریه‌م ، حج ، فرقان ، نمل ، سجده ، ص ،

فصلت ، نجم ، انشقاق ، علق ، سوره‌له رنده در .

٦٦) اوشبو سجده آیتله‌رینك قایسیسینی بولسه ده برسینی اوقوغان کشیگه‌ده ایشتکه‌ن کشیگه ده سجدهٔ تلاوت قیلو واجب بولور .

٦٧) شول ره‌وشچه که طهارتلی حالنچه قبله‌غه قارشی طوروب (نیت قیلمدم سجدهٔ تلاوت قیلمه غه) دیب نیت قیلوردا تکبیر ئه‌یتوب سجده گه کیته‌ر . آندا ئوچ مه رته به سجده تسبیحی ئه‌یتر ده تکبیر ئه یتوب طوروب قعده گه اوطورر . آندان صوڭ اوشبو سوزله‌رنی اوقوب دعا قیلور . سجدت للرحمن و امنت بالرحمن فاغفرلی ، ذنوبی یا رحمن سمعنا ، و اطعنا غفرانك ، ربنا والیك المصیر . معناسی : سجده قیلدم الله تعالی ئوچون هه‌م ایمان کیتردم اول الله تعالی گه بس ایمدی مینم گناهلارمنی یارلقاغل . ای رحمت قیلغوچی الله ای‌ربمز بز سینڭ عفووڭنی ایشتدك هه‌م سیڭا اطاعت قیلدق . بز آخرده سینڭ حکمڭه قایتاچاقمز .

٦٨) سجدهٔ تلاوت ئوچونده ، نمازده‌غی کبی طهارتلی بولو ، ته‌نی کییمی ، و نمازلغی پاك بولو ، عوره‌ت ییرله‌ری ئورتولی بولو قبله‌غه قارشی بولو شرطدر .

سجدهٔ تلاوت نڭ ئوزینه مه‌خصوص وقتی یوقدر . نماز اوقو مکروه بولغان وقتلاردان باشقه قای وقتدا قیلنسادا درستدر .

٦٩) سجدهٔ تلاوتده نمازغه کرشکه‌نده گی کبی تکبیر ایله قوللارینی قولاق یوموشاقلاری توغریسینه قدر کوته‌رو ، قیام و رکوع قیلو یوقدر . سجده‌سیده بر گنه مه‌رته‌به‌در . نماز اچنده سجده آیتله‌رنده‌ن برینی اوقوغان کشی آیت تمام بولغاچده نمازینی بوزمیچی تکبیر ئه‌یتوب سجده گه کیته‌ر . بر سجده قیلغاچ تکبیر ئه‌یتوب قیامغه طورردا ، سجده آیتله‌رنده‌ن صوڭغی آیتله‌رنی اوقوب آندان صوڭ رکوع قیلور .

٧٠) ئه گرده سجده آیتینی اوقوغاچده رکوع قیلسه سجدهٔ تلاوت قیلو واجب بولماس : رکوعسی سجدهء تلاوت اورنینا طورر .

٧١) ئه گرده امام نماز اچنده سجدهٔ تلاوت قیلسه آڭا اییه‌روب مقتدیله‌رگه‌ده سجده قیلو واجب بولور .

٧٢) بر کشی بر مجلسده ایکی سجده آیتینی اوقوسا یا که ایشتسه هه‌ر آیت ئوچون بره‌ر سجدهٔ تلاوت قیلور . ئه گرده بر سجده آیتینی بر مجلسده ایکی مه‌رته‌به اوقوسه یا که ایشتسه ، بر گنه سجدهٔ تلاوت قیلور . ئه گرده برسجده آیتینی ایکی مجلسده اوقوسا یا که ایشتسه ایکی مه‌رته‌به سجدهٔ تلاوت قیلور .

٧٤) اوطورغان ییرده‌ن طوروب کیتو ایله بر بولمه‌ده‌ن ، ایکنچی بولمه گه

چغو ایله بر سوز بتکه‌نده‌ن صوڭ ایکنچی سوزگه یا ایکنچی اشکه کرشو ایله مجلس ئوزگه‌ره‌در .

۷۵) کشی ایشوترلك اورندا سجده آیتینی قچقروب اوقو ، سجده آیتینڭ اوزینی گنه آتاب اوقو هه‌م قرآن اوقوغانده سجده آیتینی اوقومی قالدروب کیتو مکروه‌در .

۷۶) صبی بالا ، دیوانه کشی ، حیضلی و نفاسلی خاتون سجده آیتینی اوقوسا- لاردا ایشتسه‌له‌رده آنلارغه سجدهٔ تلاوت قیلو واجب بولماس . مگر آنلارنڭ اوقوغانینی ایشتکه‌ن کشیله‌رگه واجب بولور .

۷۷) بر کشی جنب واقتندا یاکه ایسرك واقتندا سجده آیتینی اوقوسا یاکه ایشتسه آڭا صوڭندان سجده قیلو واجب بولور .

مقیم و مسافر .

۷۸) ئویده طوروچی کشیگه (مقیم) دیولور . یوز چاقرم چاماسی بر یرگه بارو نیّتی ایله ، یولغا چققان کشیگه (مُسافِر) دیولور .

۷۹) سَفَرْگه چققان کشی شهرینڭ یورطلاری طوغریسندان اوزغاندان باشلاب ، تا شهرینه قایتوب کرگه‌نچی ، یاکه بر شهرده (۱۵) کون طورونی نیّت قیلغانچی مسافر ایسمنده بولور .

۸۰) ئه‌گرده مسافر بر شهرده (۱۵) کون طورونی نیّت قیلسا ، شول ساعت مقیم حکمنده بولور . ئه‌گرده (۱۵) کون طولغانچی طاغی یولغا چقسه ینه مسافر بولور .

۸۱) بر مسافرنڭ بر شهرده (۱۵) کون طورو نیتی بولمیچی شغلله‌ر چغو سببلی یاکه بر خبر کتو سببلی (۱۵) کون قدر شول شهرده طورسه‌ده همان مسافر حکمنده بولور .

۸۲) ایکی شهرده یورطی بولغان کشی شول شهرله‌رنڭ قایوسینه‌غنه باروب کرسه‌ده مسافرلکده‌ن چغار . ئه‌گرده اول شهرله‌رنڭ آراسی یوز چاقرم قدر بولسا بر یورتندان ایکنچی یورتینه بارغانده‌ده مسافر بولور .

۸۳) مسافرنڭ ئوچ حکمی باردر : ۱) مسافر کشیگه ئویله ایکندی و یستو نمازلارینڭ فرضلارینی ایکشه‌رگنه رکعت ایتوب قسقارتوب اوقو واجب بولور . ۲) چیتکله‌رینه ئوچ ته‌ولك طولغانچی مسح قیلو درست بولور . ۳) سفرده وقتندا رمضان آیی طوغری کیلسه روزه‌سینی طوتمیچی قضاغه قالدرو درست بولور .

۸٤) مسافر دورت رکعتلی سنتله‌رنی و ئوچ رکعتلی آخشام هه‌م وتر نماز-

لارینی قسقارتماس .

۸۵) دورت رکعتلی نمازده مسافر مقیمگه امام بولسه ایکی رکعت اوقوغاچ سلام بیروب نمازینی تمام قیلوردا اویوغان مقیمگه ئوزینڭ مسافر ایکەنینی آڭلاتور . اول مقیم، قالغان ایکی رکعتینی قیلدامەلەرندە هیچ قرأت اوقومیچی یالغزی تمام قیلور .

۸۶) ئەگردە دورت رکعتلی نمازده مسافر مقیمگه اویوسا، امامینه ایيەروب، اولدا دورت رکعت ایتوب اوقور .

۸۷) مسافر مقیم وقتنده، قضاغه قالغان دورت رکعتلی نمازینی سفرده قضا قیلسه قسقارتمیچی دورت رکعت ایتوب قضا قیلور. مسافر وقتندا قضاغه قالغان نمازینی مقیم بولغاچ قضا قیلسه، ایکی رکعت ایتوب قضا قیلور .

جُمْعَه نمازی.

۸۸) بالغ و عاقل بولغان ایر کشیگه جمعه کون ئویله نمازی اورنینه جمعه نمازی اوقو فرضدر .

۸۹) جمعەنڭ فرض بولووینڭ ۸ شرطی باردر .

۱) (ذکورَتْ) یعنی ایر کشی بولو .

۲) (بُلوُغ) بالغ کشی بولو .

۳) (عقْل) عقللی بولو .

۴) (حریّتْ) آزاد کشی بولو .

۵) (اقامَتْ) مقیم کشی بولو .

۶) (صحت) سلامت کشی بولو .

۷) (سلامتعین) کوزی سلامت بولو .

۸) (سلامت رِجْلُ) آیاقلاری سلامت بولو .

۹۰) خاتونلارغه صبیلارغه، دیوانەلارغه، زنداندە بولغان ایرکسز کشیلەرگه مسافرلەرغه، آورولارغه ایکی کوزیده صوقر بولغانلاغه آقساق کشیلەرگه جمعه نمازی فرض توگلدر. چونکه بولار معذوردرلەر. آنلار جمعه کون جمعه اورنینه ئویله نمازی اوقورلار ئویله اوقومیچی مسجدکه باروب جمعه اوقوسەلاردە درست بولور .

۹۱) جمعه نمازینی اوقو ئوچون (۶) نەرسه شرطدر: ۱) (مِصْرْ) اسلام شهری دیبورلك بر زور قَلْعَه یا آولدا بولو .

۲) (اِمام) یا مفتی یا پادشاه طرفندان رخصتلی کشی امام بولو .

۳) (جماعت) امامدن باشقه اقل ئوچ کشی اوقیاچاق بولو .

٤) (اذنْ عامْ) هەر كم كرر گە رخصت بولغان مسجد جامعده اوقولو .

٥) (وقت ظُهر) ئويله وقتنده اوقولو .

٦) (خُطبَه) جمعه نڭ فرضندان اوّل امام خطبه اوقو .

٩٢) اوشبو آلتى شرطنڭ هەر برسيده طابلماق لازمدر . برسيگنه طابلمەسە دە ، جمعه نمازى اوقولماس : بلـكى ئويله نمازى اوقولور .

٩٣) اوشبو شرطلارنڭ تمام طابلووى شبهەلى بولغان يەرده جمعه اوقولسە ، جمعەدەن صوڭ صاقلق ئوچون دورت ركعت ئويله نمازىده اوقو تيێشلى در . بزنڭ يورت شهرلەرنده خصوصاً آوللارمزده اوشبو شرطلارنڭ طابلووى شبهەليدر . چونكى شهرلەرمزنى ده آوللارمز نيده كامل اسلام شهرى ديب بولميدر . شول سببدەن بزنڭ دياردە جمعه نمازندەن صوڭ آخرغى ئويله نمازى ديب نيتلەب دورت ركعت ئويله نمازى اوقو عادت بولوب قالمشدر .

٩٤) جمعه نمازى (١٠) ركعتدر كه اوّل دورت ركعت سنت آندان صوڭ ٢ ركعت فرض آندن صوڭ ينه ٤ ركعت سنتدر .

٩٥) جمعه مسجدينه باروب كرگەچده ايكى ركعت (تحية المسجد) نمازى اوقولور . صوڭغى دورت ركعت سنتدەن صوڭ ٤ ركعت آخرغى ئويله نمازى اوقولور . آندان صوڭ جمعه واقتينى حرمتلەب ايكى ركعت وقت سنتى

اوقولور .

٩٦) جمعه واقتنده اوقولا طورغان نمازلارنڭ نيتلەرى اوشبو رەوشچەدر :

١) نيت قيلدم ايكى ركعت تحية المَسْجِدْ نمازينى ئوتەمەككە خالصاً للّٰه تعالى الله اكبر .

٢) نيت قيلدم جمعه نمازينڭ ٤ ركعت سنتينى ئوتەمەككە خالصا لله الخ .

٣) نيت قيلدم جمعه نمازينڭ ايكى ركعت فرضينى ئوتەمەككە اويودم اوشبو الخ .

٤) نيت قيلدم جمعه نمازينڭ دورت ركعت سنتينى ئوتەمەككە خالصا لله الخ

٥) نيت قيلدم ئوستيمه فرض بولغان ئويله نمازلارينڭ آخرغيسينى ئوتەمەككە خالصا لله الخ .

٦) نيت قيلدم اوشبو وقتنڭ ايكى ركعت سنتينى ئوتەمەككە خالصا الخ .

٩٧) جمعەنڭ ايكى ركعت فرضينى اوقوغانچى امام خطبه اوقور . آرالارنده آزغنه اوطوروب طورر . اول خطبەلەرده الله تعالى گە حمد ئەيتور . كلمهٔ شهادەت ئەيتور ، محمد عمگە و صحابەلەرينه صلاوت و مدح ئەيتور ، بر آز وعظ آيتلەرى اوقور . مسجدده گى كشيلەرگە عبرەتلى وعظلەر سويلەر . اهل اسلامغه و پادشاهغه خير دعا قيلور . امام خطبه اوقور آلدندەن مؤذن

(اُسْكُتو رَحِمَكُمُ الله) دیيور. معناسی: ای جماعت طڭلاب طورڭز، الله تعالی سزگه رحمت قیلغای ایدی) دیمكدر. آندان صوڭ امامنڭ قارشنده اذان اوقور.

۹۸) امام خطبه اوقوغان زمانده مسجدده بولغان كشیلەرگه هیچ بر سوز سویلەشمیچی و هیچ بر اش قیلمیچی اخلاص ایله خطبەنی طڭلاب طورو واجبدر. شول وقتدا سنت و نفل نمازلار اوقو، ذكر و تسبیح ئەیتو درست توگلدر. ۹۹) امام خطبه اوقوغان زمانده مسجدكه كیلوب كرگەن كشی تحیة المسجد نمازینیده جمعەنڭ دورت ركعت سنتینیده اوقوماس كرگەچده خطبەنی طڭلاب اوطورور. جمعەنڭ فرضی اوقولغاندەن صوڭ دورتەر ركعت ایكی سنت نماز اوقوب، فرضدەن اوّلگی سنتینیده قضا قلور. تحیة المسجد نمازی اوقولماغان كوینچه قالور.

۱۰۰) بر كشی مسجدكه كروب تحیة المسجد نمازینی یا دورت ركعت سنتینی اوقورغه كرشكەچ، امام خطبه اوقی باشلاسا كرشكەن نمازینی بوزمیچی تمام قیلور.

۱۰۱) جمعەنڭ فرضینه امام سلام بیرگەنچی اویوب قالغان كشی مسبوق بولوب قالغان ركعتلەرینی امامدەن صوڭ قضا قیلور. امام سلام بیرگەنچی

اویوب قالا آلماغان كشی ئویله نمازی اوقور.

۱۰۲) جمعه كون اهل اسلام قارشنده دعالار و ایزگی عمللەر مقبول بولا طورغان مبارەك هەم بایرام كوندر. هەر بر مسلمانغه جمعه كونینی الوغ كوروب گناه اشلەردەن طییولو، و ایزگی عمللەر قیلورغه طرشو فقراغه صدقەلار بیرو، آتا آنا و قردەش اروغ ایله كورشوب حاللەرینی بلشو، قبر- ستانغه باروب یا كه ئویده قرآن اوقوب ثوابینی میتلەرنڭ روحینه باغشلاو، بوش وقتلاردا قرآن اوقو ذكر ئەیتو هەم دعالار قیلو ایله شغللەنو تییشلیدر. بیك فقیر بولماغان كشی جمعه كون دنیا اشلەرینی كوب اشلەمیچی علم، عبرەت و وعظ مجلسلەرنده بولو دوست ایش و قردەش اروغ ایله كورشوب بایرام ایتوب شادلق ایله ئوتكەرو تییشلیدر.

عید نمازلاری.

۱۰۳) جمعه نمازی فرض بولغان كشیلەرگه عید نمازلارینیده اوقو واجب بولور. خاتونلار و صبیلار كبی جمعه فرض بولماغان كشیلەرگه عید نماز- لاریده واجب توگلدر.

۱۰٤) عید نمازلارینی اوقو ئوچون (٥) نەرسه شرطدر: مِصْر، اِذْنِ عام،

امامْ، جماعتْ، وقتْ (*)

١٠٥) عيد نمازلارينڭ وقتلارى قوياش چغوب ئوچ آرشين قدر كوتەرلـ
گەندەن باشلاب ئويلە وقتى كرگەنچى در .

١٠٦) بر عذر سببلى عيد فطر نمازى برنچى شوّالدە اوقولمى قالسە ايكنچى
شوّالدە اوقو درست بولور . ئوچونچى شوّالدە اوقو درست بولماس .

١٠٧) عيد قربان نمازى اونچى ذوالحجّەدە اوقولمى قالسە اون ايكنچى
ذوالحجّەگە قدر كيچكتروب اوقو درست بولور .

١٠٨) عيد نمازلارى هەر ايكسى ايكشەر ركعتدرلەر . اذان وقامتدەن باشقە هەر
زمان جماعت ايلە اوقورلار . محلە خلقينە نماز واقتى يتكەنينى مؤذن منارەغە
منوب بر نيچە مەرتەبە (الصلاة) ديب قچقروب بلگرتور .

١٠٩) عيد فطر نمازينە اوشبو رەوشچە نيت قيلونور: (نيت قيلدم ايكى ركعت
عيد فطر نمازينى ئوتەمەككە اويودم اوشبو امامغە خالصا لله تعالى الله اكبر) .

١١٠) عيد قربان نمازينە اوشبو رەوشچە نيت قيلونور: (نيت قيلدم ايكى
ركعت عيد قربان نمازينى ئوتەمەككە اويودم اوشبو امامغە خالصا لله تعالى الله

(١) جمعەدە خطبە شرط ايدى عيد نمازلارندە شرط توكل سنتدر جمعە خطبەسى
فرضدەن اوّل اوقولور عيد خطبەلەرى نمازلارندەن صوك اوقولور .

اكبر) .

١١١) عيد نمازلارينڭ هەر ايكسى اوشبو رەوشچە اوقولورلار : نيت قيلوب
تكبير ئەيتوب كرشكەندەن صوڭ امامدە مقتديلەردە (ثنا) اوقورلار . (ثنا)
اوقولغاندەن صوڭ هەر برسى نمازغە كرشكەندەگى كبى ئوچ مەرتەبە قولـ
لارينى قولاق يومشاقلارينە قدر كوتەروب ئوچ مەرتەبە تكبير ئەيتورلەر .
تكبيرلەرنڭ آراسندە قوللارى باغلامينچە صالونوب طوررلار . آندان صوڭ
امام باشقە نمازلارداغى كبى قچقروب سورەلەر اوقور . ركوع و سجدە قيلنوب
ايكنچى ركعتنڭ قيامينە طورغاندان صوڭ امام قچقروب ينە سورەلەر اوقور .
امام سورەلەرنى اوقوب بتركەچ ركوع قيلور . آندەن اوّلگى ركعتدەگى كبى
ينە ئوچ مەرتەبە تكبير ئەيتلوردە دورتنچى تكبير ايلە ركوعگە كيتولور . ركوع
و سجدە قيلنغاندەن صوڭ قعدە و سلام ايلە باشقە نمازلار كبى تمام قيلونور .

١١٢) عيد نمازينە صوڭغە قالوب كيلگەن كشى امام سلام بيرگەنچى
اويوب قالسە، مسبوق بولوب قالغان ركعتلەرينى امامدەن صوڭ قضا قيلور .
ئەگردە امام سلام بيرگەنچى اويورغە يتشە آلماسا، شول كوينچە قالور .
عيد نمازلارى قضا قيلنماسلار .

١١٣) عيد نمازلارى اوقولغاندەن صوڭ امام ايكى مەرتەبە خطبە اوقوب
خلقنى وعظ قيلماق فطرە و قربان حكملەرينى ئويرەتمەك، و عيد كونلەرندە

سنت بولغان اشلەرنى سويلەمەك سنتدر .

تراويح نمازلارى .

١١٤) رمضان آينده هەر كون يەستو نمازندەن صوڭ وتر نمازندەن اوّل (تراويح) نمازى ايرلەر گەده خاتونلارغەده اوقو سنتدر .

١١٥) تراويح نمازى بارى (٢٠) ركعتدر كى، ايكشەر ركعت اون نمار ايتوب ياكه دورتەر ركعت بيش نماز ايتوب اوقولورلار . بو نماز يالغوزده اوقولور ، اما جماعت ايله مسجدده اوقو سنتدر .

١١٦) تراويح نمازى جماعت ايله اوقولغاندەن صوڭره وتر نمازيده جماعت ايله اوقولور. امام تراويح نمازلارينڭ قرأتلەرينىدە وترنكينىدە قچقروب اوقور.

١١٧) تراويح نمازينه اوشبو رەوشچە نيت قيلونور : نيت قيلدم ايكى ركعت تراويح نمازينى ئوتەمەككە اويودم اوشبو امامغه خالصا لله تعالى اللهاكبر .

١١٨) تراويح نمازلارى آراسنده دورت ركعت اوقوغان صاين دورت ركعت نماز اوقور قدر وقت طوقتاب (ترويحه) قيلو يعنى يال ايتوب طورو سنتدر.

١١٩) ترويحه وقتنده تسبيح يا تهليل ئەيتوب ياكه ئەيتلمگەنينى طڭلاب اوطورو

مستحبدر .

١٢٠) بزنڭ بو شهرلەردە ترويحه وقتندا اوشبو تسبيحنى ئەيتو معروف بولمشدر :

سبحان ذى الملك والملكوت سبحان ذى العزة والعظمة والقدرة والكبرياء والجبروت . سبحان الملك الحى الذى لا يموت . سبوح قدوس رب الملئكة والروح لا اله الا الله نستغفرو الله . نسئلك الجنة ونعوذ بك من النار .

معناسى :

ييردەگى و كوكدەگى مخلوقاتقه حوجه بولغوچى الله تعالى نى تنزيه قيلامن عزت قدرت و بيك الوغ لق ايەسى بولغوچى الله تعالىنى تنزيه قيلامن بتون عالمنڭ پادشاهى و هيچ ئولمەيەچەك ترك بولغوچى الله تعالىنى تنزيه قيلامن. اول الله تعالى كيمچيلكلەردەن بيك پاك و مقدس بولغوجى هەم بارچه فرشتە ـ لەرنڭ و جبرائيل فرشتەنڭ ربسى بولغوچىدر . بز الله تعالى دەن باشقه هيچ تڭرى يوقدر . بز اول الله تعالىدەن گناهلارمزنڭ يارلقانووينى ايستيمز اى

الله بز سیندەن جنتنی صوریمز تموغدان سیکّا صغنامز .

---

۱۲۱) تراویح نمازلاری تمام بولوب بیشنچی تسبیح ئەیتلگەندەن صوڭ اوشبو دعا اوقولور .

اللهم صل علی محمد وعلی آل محمد وسلم. اللهم زینا بزینة الایمان وشرفنا بشرافة الهدایة والعرفان. واکرمنا بصیام شهر رمضان ارـ زقنا الجنة والمغفران. وتقبل منا تراو یحنا یا سبحان. واستجب دعائنا یاحنان. بفضلك وجودك یامنان برحمتك یاارحم الرحمین .

معناسی:

یارب، محمد علیه السلامگه هەم آنڭ ئوی جماعتلەرینه رحمت و سلام قیلغل، ای الله، بزلەرنی ایمان زینتی ایله زینتله گل و دخی علم وتوفیق ایله شرافتلی قیلغل و رمضان آیینڭ روزەسی ایله حرمتلی قیلغل بزگه جنتنی و یارلقانونی نصیب قیلغل ای پاك و منزه بولغان الله، بزلەرنڭ تراویحلارمزنی قبول قیلغل ای رحمەت قیلغوچی الله، فضلڭ و کرمڭ ایله بزنڭ دعالارمزنی قبول قیلغل . ای کامل رحمەت قیلغوچی الله تعالی هەر نەرسه سینڭ

رحمتلگڭ ایله گنه بولغوچیدر .

۲۲) تراویح نمازینڭ هەر رکعتنده سورهٔ فاتحەدەن صوڭ بر قسقه سوره اوقولور . کلام شریفنڭ باشندەن باشلاب، هه ررکعتنده قوشا، قوشا، بر نیچه تراویحده آخرینه قدر اوقوب چغوب قرآننی ختم قیلو الوغ سنتلەردەندر .

۲۳) تراویح نمازینی یەستو نمازینی اوقوغاندەن صوڭ اوقو سنتدر . شول سبیدەن مسجدگه تراویح نمازی اوقولا باشلاغاچ کیلگەن کشیگه ایڭ اوّل یالغوزی یەستونڭ دورت رکعت فرضینی اوقو و آندان صوڭ تراویح نمازی نیتلەب امامغه اویو تییشلیدر .

۲٤) بویله صوڭغه قالغان کشی تراویحنڭ قالغان رکعتلەرینی امامدان صوڭ یالغوزی اوقوب تمام قیلور . ایمدی امام وترنی اوقوب بترگەنچی تراویحنی تمام قیلسه، امامغه مسبوق بولوب اویور . اگرده تراویحنی تمام قیلغانچی امام وترنی اوقوب بترسه، وترنی یالغوزی اوقور .

جنازه نمازی .

۱۲۵) میتکه دعا قیلو مقصودی ایله جنازه نمازی اوقو فرض کفایەدر. شویله کی میتنڭ ئولگەنینی بلگەن کشیلەرنڭ آرادان بر نیچەسی اوقوسه،

باشقه‌لاریڭ ئوستندەن توشه‌در. ئه‌گرده هه‌ر برسی اوقوسه هه‌ر قایوسی ثوابلی بولادر. ئه‌گرده هیچ برسی اوقومی قالسه، هه‌ر قایوسی گناهلی بولادر.

١٢٦) جنازه نمازینڭ سیگز شرطی باردر: ١) (وُضُوْ) طهارتلی بولو،

٢) (سترِ عورت) عورت یېرله‌ری ئورتولی بولو،

٣) (طهارت بدن) ته‌نی پاك بولو،

٤) (استقبال قبله) قبله‌غه قارشی بولو،

٥) (طهارت ثوب) کییمی پاك بولو،

٦) نیّت) نییه‌ت قیلو،

٧) طهارت مکان) آیاق باسقان اورن پاك بولو.

٨) مغسولیّة میّت) میت یوولغان بولو.

١٢٧) اگرده میت (شهید) بولسه، یعنی ظلم‌لق ایله اوترلگه‌ن بولسا، یوو-لماس یوولماغان بولسه‌ده آنڭ اوچون‌ده جنازه نمازی اوقولور.

١٢٨) جنازه نمازنده قرأت رکوع، سجده و قعده یوقدر. قیام حالنده دورت تکبیر ایله و ایکی سلام ایله تمام قیلونور.

١٢٩) جنازه نمازی‌نی اوقویاچق کشی اوّلا (نیت قیلدم اوشبو میت اوچون

جنازه نمازی اوقومغه، او یو دم اوشبو اما مغه خالصا لله تعالی) دیب نیت قیلور، آندان صوڭ نمازغه کرشکه‌نده‌گی کبی قوللارینی کوته‌روب تکبیر ئه‌یتورده قوللارینی باغلاب ثنا اوقور. آندان صوڭ قوللارینی کوته‌رمیچی ایکنچی تکبیرنی ئه‌یتور. آندان صوگره تشهددەن صوڭ اوقولا طورغان صلاوتنی اوقور. آندان صوڭ اوچونچی تکبیرنی ئه‌یتور.

١٣٠) آندان صوڭ اوشبو دعانی اوقور:

اللهم اغفر لحینا و میتنا و شاهدنا و غائبنا و صغیرنا و کبیرنا و ذکرنا و اثانا. اللهم من احییته منا فاحیه علی الاسلام و من توفیته منا فتوفه علی الایمان اللهم ان کان هذ المیت محسنا فزدفی احسانه و ان کان مسیئا فتجاوزعنه.

معناسی:

یارب بزله‌رنڭ ترکله‌رمزنیده، اولکله‌رمزنیده حاضرله‌رمزنیده، غائبله‌رمزنیده کچکنه‌له‌رمزنیده، الوغلارمزنیده ایر که‌کله‌ریمزنیده، خاتونلارمزنیده، یارلقاغیل، یارب ترك بولغانلارمزنی اسلام دینی اوزرینه ترك قیلغل اولگه‌نله‌رمزنی ایمان ایله وفات قیلغل. ای الله، ئه‌گه‌ر اوشبو میت ایزگی کشی بولغان بولسه

ایز گیلگن آرتدرغل ئه‌گه‌ر گناهلی کشی بولغان بولسه گناه‌لارن عفو قیلغل .) اگر میت صبی یا دیوانه کشی بولسه او چونچی ته‌کبیردن صوڭ اوشبو دعانی اوقور :

اللهم اجعل هذا المیت لنا فرطا و ذخرا واجعله لنا شافعا و مشفعا .

معناسی :

یارب بو میتنی بزنڭ اوچون شفاعتچی و شفاعتی مقبول قیلغل .

۳۱) آندان صوڭ دورتنچی تکبیرنی ئه‌یتورده ایکی طرفقه سلام بیروب نمازنی تمام قیلور .

۱۳۲) جنازه نمازی تمام بولغاندن صوڭ اوشبو دعا اوقولور .

رب اغفر لنا و لهذا المیت وافسح له فی قبره . اللهم زد اجره و لا تضلنا بعده .

معناسی :

ای ربم ، بزله‌رنڭ گناهلارمزنیده بو میتنڭ گناهلارینیده یارلقاغل و دخی اڭا قبرنده کیڭلك قیلغل . یارب بو میتنڭ اجرنی آرتدرغل و آندان صوڭرا بزنی آزدرماغل .)

۱۳۳) جنازه اوقولغان زمانده میت ، باشی مغرب طرفنده و آیاغی ، مشرق طرفنده بولوب چالقان یاتار امام اویوغان کشیله‌ردن آلداراق بولوب میتنڭ کوکره‌گی طوغریسنده طورر .

۱۳٤) جنازه نمازینه امام ایکی تکبیرنی ئه‌یتکه‌چ کیلوب اویوغان کشی مسبوق بولوب قالغان تکبیرله‌رنی میت اورنندان آلنغانچی امامدان صوڭ قضا قیلور . آشیچ بولورلق بولغانده مسبوق ، ثنا ، صلاوت و دعانی اوقوماسا ده درست بولور ، صوڭغی اوچ تکبیرنی ئه‌یتورده سلام بیرور .

۱۳۵) طهارت آلوب شغلله‌نسه ، اولگره آلمی قالورلق بولغان کشی گه ، جنازه نمازینی تیمم ایله‌ده اوقو درست بولور .

نفل نمازلاری .

۱۳٦) ایکندی و یستو نمازلاری آلدندان دورته‌ر رکعت نفل نمازی اوقو و دخی اویله و یستو نمازلارندان صوڭغی ایکشه‌ر رکعت سنتله‌رینی دورتشه‌ر رکعت ایتوب اوقو ، سنت درجه‌سنده بیك تییشلی و کوب ثوابلی مستحبله‌ر ده‌ندر .

۱۳۷) قای وقت بولساده نماز مکروه بولماغان وقتلارده ایکشه‌ر ، دورتشه‌ر

آلتیشار یا سیگزدر رکعت نفل نمازلەری اوقو مستحبدر .

١٣٨) ٤ ، ٦ ، ٨ ، رکعتلی نفل نمازلارینڭ هەر قعدەسندە صلوات و دعا اوقو تییشلیدر .

١٣٩) نیت قیلوب کرشلگەن نفل نمازینی اوقوب تمام ایتو واجب بولور . بوزو حرامدر . ئەگەردە بوزسا صوڭندان قضا قیلو واجب بولور .

١٤٠) آت اوستندە بارغاندا آتقە آطلانغان کوینچە نفل نمازی اوقی بارو درستدر . اول زمان قبلەغە قارشی اوقو فرض بولماس یولی قایا طابا بارسە ، شول طرافقە طابا قاراب اوقوب بارور .

١٤١) مشهور نفل نمازلاری اوشبولاردر :

١) حاجت نمازی ،

٢) استسقا نمازی ،

٣) توبە نمازی ،

٤) خوف نمازی ،

٥) کسوف نمازی ،

٦) خسوف نمازی ،

٧) سفر نمازی ،

٨) شکر نمازی ،

٩) اشراق نمازی ،

١٠) ضحی نمازی ،

١١) اوابین نمازی ،

١٢) تهجد نمازی ،

١٣) هول نمازی ،

١٤) مسجد نمازی ،

١٥) استخارە نمازی ،

١٤٢) حاجت نمازی ، الله تعالی دەن ، بر مرادنی صوراب دعا قیلور آلدندان اوقولا طورغان ایکی رکعت نفل نمازیدر .

١٤٣) استسقا نمازی ، قوریلق سیبلی ایگنلەرگە و حیوانلارغە ضرر کیلور- لك بولغاچ ، الله تعالیدەن یاغمور صوراب دعا قیلو ئوچون اوقولا طورغان ایکی رکعت نفل نمازیدر . بو نماز صحرادە اوقولور بارچا مسلمانلار جییی- لوب قرغە چغارلار ، بالا چاغالارینی دە حیوانلارینی دە آلوب چغارلار هەر کم طهارەتلی و توبەنچیلکلی قییافت ایلە جەیەو چغار . صحرادە هەر بر کشی قبلەغە قارشی طوررلار . امام جییلغان کشیلەرگە یلك کوب وعظ قیلور . هەر

قايوسيني توبه و استغفار قيلورغه و دشمان بولشقان كشيلەرگه بر برسى ايله بەحيللەشورگه قوشار ، خلقلار توبه و استغفار قيلورلار ، بر برسى ايله بەحيللەشورلەر . آندان صوڭ هەر كم يالغوز يالغوز ايكشەر ركعت نماز اوقورلار .

١٤٤) استسقا نمازندەن صوڭ اوشبونى اوقوب دعا قيلورلار :

اللهم اسق عبادك و ارحم بهائمك اللهم امرتنا بدعائك وو عدتنا با
جابتك فقد دعوناك كما امرتنا فاجبنا كما وعدتنا . اللهم ان لم ترحم
لا نفسنا لكثرة ذنوبنا فارحم صبياننا و بهائمك .

معناسى :

يارب قوللارڭنى صوغارغل حيوانلارڭغه رەحمەت قيلغل يارب بزلارگه دعا قيلماق ايله بويوردڭ و هەم قبول ايتمه كنى وعده قيلدڭ ، ايمدى بز سينڭا اوزڭ بويورغانچه دعا قيلامز . بس ايمدى سين وعدەڭ بوينچه بزنڭ دعامزنى قبول قيلغل يارب ئەگەرده گناهلارمز كوبلگى سببلى اوزمزگه رحمت قيلماساڭ گناهسز صبيلارمزغه ، و حيوانلارڭغه رەحمت قيلغل .

١٤٥) ئەگەرده اوّلگى كون استسقا نمازينى اوقوب دعا قيلغاندەن صوڭ

ياغمور ياوماسه ، ينه ايكى كون شول روشچه استسقا قيلورلار .

١٤٦) ئەگەرده قرده استسقا قيلغان وقتدا ياغمور ياوا باشلاسا باشلارينى ياغمورغه چلاتورلار اللهتعالىگه شكر قيلورلار .

١٤٧) توبه نمازى — گناهلاردەن اوكنوب توبه و استغفار قيلور آلدندان اوقولا طورغان ايكى ركعت نفل نمازيدر .

١٤٨) توبه نمازينى اوقوغاندان صوڭ اوشبو توبەاستغفارينى اوقور :

استغفرالله استغفرالله استغفرالله تعالى من كل ذنب اذنبته عمدا اوخطأ
سرا اوعلى نية و اتوب اليه من الذنب الذى اعلم ومن الذنب الذى
لا اعلم انك انت علام الغيوب .

معناسى :

الله تعالىدەن مينى هەر بر گناهلارمدەن يارلقاوينى تلايمن يورى قيلغان گناهلارمداندە خطالق ايله قيلغان گناهلارمدەندە ياشرن قيلغان گناهلارمدەندە اشكارا قيلغان گناهلارمدەندە و دخى الله تعالىگه بلوب قيلغان گناهلارمدەندە بلمى قيلغان گناهلارمدەندە توبه قيلامن (يعنى اوكنوب قايتامن) اى الله سين عيبلەرنىده بلگوچيسڭ .

١٤٩) خوف نمازی ـ بر بلا و آفتنك بولوونده‌ن قورققان زاماندا بر ضرر ایرشمه‌سه ایدی دیب دعا قیلور آلدندان اوقولا طورغان ایکی رکعت نفل نمازی‌در. قاتی یل و داوللار بولغانده، کوك کوکره‌ب یه‌شنله‌ر یه‌شنه گه‌نده، یاغمور و بوز یاوغانده، صو طاشوغان زمانده زلزله بولوب یر سلکنه باشـلاغانده قاتی اسسی و قاتی صووقلار بولغانده اوشبو نماز اوقولور .

١٥٠) کسوف نمازی ـ قویاش طوتولغان زاماندا امام و جماعت ایله مسجدده اوقولا طورغان ایکی رکعت کسوف نمازی‌در . بو نمازنك قراءتنده امام یك اوزون سوره‌لر اوقور، قچقروب اوقوماس قویاشنك نوری آچلغانچی هر کم مخلوقاتنك عجیب احوالی ایله عبرتله‌نوب الله‌تعالی گه حمد و تسبیح ئه‌یتورله‌ر .

١٥١) خسوف نمازی ـ آی توتولغان زمانده اوقولا طورغان ایکی رکعت نفل نمازیدر. بو نماز مسجدده اوقولماس بلکی اویده یالغوز اوقولور.

١٥٢) سفر نمازی بر سفرگه چغار آلدندن سفرم اوڭشلی اولسون ایدی دیب دعا قیلماق اوچون اوقولا طورغان ایکی رکعت نفل نمازیدر.

١٥٣) شکر نمازی ـ بر الوغ دولت، نعمت و مرتبه‌گه ایرشکه‌چ، یا بر مقصود حاصل بولغاچ الله تعالی گه شکر قیلو نیتی ایله اوقولا طورغان ایکی رکعت نفل نمازیدر.

١٥٤) اشراق نمازی قویاش تمام چغوب کوته‌رله باشلاغاچ اوقولا طورغان نفل نمازیدرکی، یا ایکی، یا دورت یا آلتی یا سیگز رکعت ایتوب اوقولور.

١٥٥) ضحی نمازی ـ قویاشنك چققان وقتی ایله اویله وقتی‌نك اورتالغنده اوقولور. مثلاً قویاش ساعت ٤ ده چققان کونله‌رده ١٠ ده اوقولور. بو نماز، ٢، ٤، ٦، ٨، ١٠، یا ١٢، رکعت ایتوب تورلیچه اوقولور .

١٥٦) اوّابین نمازی ـ آخشام نمازن اوقوب بترگه‌نده‌ن صوك اوقولا طورغان نفل نمازیدرکه ٢، ٤، یا ٦، رکعت ایتوب اوقولور.

١٥٧) تهجّد نمازی ـ تونله یوقودان اویانب طاڭ آطقانچی اوقولا طورغان نفل نمازیدر. ٢، ٤، ٦، ٨، یا ١٠، رکعت ایتوب اوقولور.

١٥٨) هول نمازی ـ بر مسلمان کشینك وفات بولغانن ایشتکان کونده آخـشامده‌ن صوك اوقولا طورغان ایکی رکعت نفل نمازیدر. بونك ثوابی شول میتنك روحینا باغشلانور.

١٥٩) مسجد نمازی مسجدکه کرگه‌چده اوقولا طورغان ایکی رکعت نفل نمازیدرکی (تحیة المسجد) نمازی دیب آتالور.

١٦٠) ئه‌گه‌رده مسجدکه کرگه‌چده باشقا بر نماز اوقولاچاق بولسه بو نماز اوقو لازم توگلدر. شونك اوچون مسجدکه بیشر وقت نمازنی اوقو ئوچون

كرگەندە اوتولماس، جمعەغە كرگەندە اوقولور. بر مسجدكە قاراب چقو اوچون كرگەن كشيگەدە اوقو تيشلىدر.

---

١٦١) استخاره نمازى - بر الوغ اشنى باشلار آلدندەن شول اشنك خيرلى بولووينى تلەب اوقولا طورغان ايكى ركعت نفل نمازىدر.

١٦٢) بو نمازنى اوقوغاندەن صوڭ اوشبو دعا اوقولور:

اللهم انى استخيرك بعلمك واستقدرك بقدرتك و اسئلك من فضلك
فانك تقدر ولا اقدر وتعلم ولا اعلم وانت علام الغيوب. اللهم ان كنت
تعلم ان هذا الامر خيرلى فى دينى ومعاشى وعاقبة امرى فاقدره لى و
يسره لى ثم بارك لى فيه وان كنت تعلم ان هذا الامر شرلى فى دينى و
معاشى وعاقبة امرى فاصرفه عنى واصرفنى عنه و اقدر لى الخير اينما
كنت. انك على كل شئ قدير.

معناسى:

١٦٣) يارب تحقيق مين سيدەن ياخشيلق ايستيمن هم قدرەت استيمن و

سينك فضلكنى صوريمن تحقيق سين هر نەرسەگە قادرسك، مين اوز مكنا هيچ بر نەرسەگە قادر توگلمن. و هم سين هر نەرسەنى بلەسك مين بلميـمن تحقيق سين هر بر عيب نەرسەلەرنيدە بلگوچيسك اى الله، ئەگەردە اوشبو اشنى مينم دنيام و دينم آخرەتم اوچون خير ديب بلسەك اول اشنى نصيب و ميسر قيلغل هم اول اشنى ميكا مبارك قيلغل ئەگەردە بو اشنى مينم دينم دنيام و آخرەتم اوچون ضررلى ديب بلسەڭ اول اشنى ميندەن دوندرگل و ميكا قايدا بولسادە خير اشلەرنى نصيب قيلغل. تحقيق سينك هر نەرسەگە كوچڭ يتكوچيدر.

١٦٤) اوشبو دعانى اوقوغاندان صوڭ قيلاچاق اشينى كوكلى طارتسە خيرلى بولووينى اميد ايتوب باشلار. كوكلى طارتماسە، اختيارينە قارار.

١٦٥) بر خير اشنك خانەسى باشلاب آچلغان زماندە رسم كشاد مجلسنـدە اوشبو دعانى اوقو ممكندر.

روزە، اعتكاف، زكات، عشر، فطر، فديە، صدقە قربان و حج حكملەرى عبادات اسلاميەنك (روزە زكات حج) اسملى كتابلارندە بيان قيلنمشدرلار.

昭和五年十月三十日印刷
昭和五年十一月八日發行

ヂヤマガツト
（定價金六十錢）

不許複製

發行兼印刷者 東京府下淀橋町柏木九九〇番地
東京回教徒印刷所
右代表者 クルバンガリー

編輯者 東京府下淀橋町柏木九九〇番地
東京回教學校
右代表者 クルバンガリー

(بهاسی ٦٠ تین)